

Motion till riksdagen 2009/10:Ub266

av Finn Bengtsson och Per Bill (m)

Innovations- och forskningsråd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheterna att inrätta ett forsknings- och innovationsråd i Regeringskansliet.

Motivering

I samband med den forskningsproposition som antogs av riksdagen under föregående riksdagsår avlogs en likalydande motion från oss trots att utskottet instämde i vikten av att regeringen har tillgång till kvalificerad rådgivning i forsknings- och innovationspolitiska frågor. Utskottet ansåg då att befintliga och planerade inrättningar tillgodosåg behoven. Förvisso är det så att såväl Forskningsberedningen som ett kommande näringspolitiskt råd och befintliga Globaliseringsrådet alla bistår regeringen på ett mycket positivt sätt vad gäller belysning av dagsaktuella frågeställningar inom forskningen och för forskningens villkor, men givet den stora och viktiga roll som forskningen har för Sveriges framtid torde bra kunna bli bättre och mycket kunna bli mera. Vi lägger därför ånyo fram ett förslag på en översyn över möjligheterna att inrätta ett forsknings- och innovationsråd direkt underställt statsministerns kansli som ett viktigt komplement till redan befintliga rådgivande organ för att ytterligare stärka och främja forskningens position inom Regeringskansliet.

Förslaget

Vid sidan av den viktiga och omfattande ekonomiska förstärkning av svensk forskning som regering och riksdag beslutade om förra året, kvarstår ett antal

Fel! Okänt namn på

problem som forskarna fortsatt brottas med. Till dessa hör den trängsel kring uppmärksamhet som forskningen tvingas kämpa med på Utbildningsdepartementet och alla frågor som hanteras där. I syfte att få en bra forskningspolitisk vision att lättare övergå till konkret politisk handling och därmed till en verklighet för alla de forskare som berörs föreslår vi därför att regeringen själv bör få tillgång till en funktion som kan erbjuda en djupare och kontinuerligt pågående analys av utvecklingen på forskningens område. En väg att åstadkomma detta är att inrätta ett forsknings- och innovationsråd i Regeringskansliet, efter den framgångsrika modell som regeringens nybildade globaliseringsråd visat sig vara.

Ett forsknings- och innovationsråd bör innehålla berörda ministrar, framträdande forskare och ledande företrädare bland forskningsfinansiärer, fack och arbetsgivare. För att bejaka möjligheten till direkt påverkan på våra ytterst ansvariga politiker av bevisat framgångsrika forskare föreslår vi att även svenska Nobelpristagare och mottagare här i landet av andra erkända upptäcker- och uppfinnarpris och vetenskapliga pris blir självskrivna rådgivare till regeringen inom ramen för ett sådant nationellt forsknings- och innovationsråd.

Rådet ska löpande utvärdera den förda svenska forskningspolitiken. Exempelvis, i det nu aktuella fallet med den annonserade forskningspolitiska propositionens prioriterade områden, att se hur de föreslagna strategiska satsningarna inom medicin, teknik och klimat faller ut och fortlöpande återrapportera detta till rådet. Rådet ska också genom kontinuerliga omvärldsanalyser utvärdera hur väl Sverige står sig i konkurrensen med andra länder. Med utvärderingarna som redskap är dock rådets huvuduppgift att vara ett stöd till regeringens forskningspolitiska beslut. Med en sådan uppdragsbeskrivning fyller rådet den viktiga rollen som både utvärderare av och rådgivare till regeringen. Detta ger unika möjligheter till en ny typ av lyhördhet från politikererna att i direkt och löpande pågående dialog med högt tilltrodda representanter för forskarsamhället, om så behövs, göra justeringar av forskningspolitikens inriktning under den tid en övergripande forskningsproposition är tänkt att fungera. Via rådets arbete kan också idéer om en kommande forskningsproposition förberedas bland berörda regeringsledamöter, innan uppdraget så småningom på traditionellt sätt lämnas över till Utbildningsdepartementets tjänstemän att slutbearbeta inför förslag till riksdagen.

Utifrån ovanstående förslag vill vi därför att riksdagen gör en översyn av möjligheterna att inrätta ett forsknings- och innovationsråd direkt underställt regeringen i Regeringskansliet.

Stockholm den 28 september 2009

Finn Bengtsson (m)

Per Bill (m)